

Dátum predloženia: 16.12.2022

Materiál na rokovanie obecného zastupiteľstva

**STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY
K NÁVRHU ROZPOČTU OBCE VEĽKÉ LOVCE
NA ROKY 2023 - 2025**

Predkladateľ: Erika Kurucová, hlavná kontrolórka obce Veľké Lovce
Materiál vypracoval: Erika Kurucová, hlavná kontrolórka obce Veľké Lovce
Materiál obsahuje: - Stanovisko hlavnej kontrolórky obce k návrhu rozpočtu na roky 2023 – 2025

STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY OBCE VEĽKÉ LOVCE K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROKY 2023 - 2025

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2023 (ďalej len „stanovisko“).

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA

Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu na roky 2023, 2024, 2025 a návrhu rozpočtu z hľadiska metodickej správnosti a odbornosti jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej len „OZ“).

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne:

- ⇒ zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.,
- ⇒ zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

Návrh rozpočtu zohľadňuje príslušné ustanovenia:

- ⇒ zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné odpady v z.n.p., na základe ktorého obec vydala všeobecne záväzné nariadenia k jednotlivým miestnym daniam,
- ⇒ zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.,
- ⇒ zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p.,
- ⇒ ostatných súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce Veľké Lovce

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli obce a webovom sídle obce dňa 30.11.2022, t.j. v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

B. TVORBA A ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z.z. ako viacročný neprogramový rozpočet na roky 2023 - 2025, v ktorom sú v rámci jeho pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov najmenej na tri rozpočtové roky.

Viacročný rozpočet na roky 2023 - 2025 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet na rozpočtový rok 2023 je po jeho schválení OZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné a teda OZ ich berie na vedomie.

Východiská tvorby rozpočtu

Tvorba návrhu rozpočtu rozpočtovaných príjmov spolu je v celkovom objeme 1 498 138 €, predpokladá sa ich pokles oproti schválenému rozpočtu na rok 2022.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že úroveň navrhovaného rozpočtu príjmov je po minulé roky vždy vyššia ako neskôr dosiahnutá skutočnosť.

Z uvedeného vyplýva, že skutočnosť naplnenia príjmov je vždy horšia ako predpoklad návrhu rozpočtu príjmov.

Vývoj príjmov časti rozpočtu:

ROK	SCHVÁLENÝ ROZPOČET ROZPOČTOVANÝCH PRÍJMOV CELKOVO	SKUTOČNOSŤ A OČAKÁVANÁ SKUTOČNOSŤ NAPLNENIA ROZPOČTOVANÝCH PRÍJMOV CELKOVO
2021	1 428 071 €	1 360 612 €
2022	1 611 656 €	1 502 704 €
návrh 2023	1 498 138 €	

Vo výdavkovej časti predstavuje návrh rozpočtu celkový objem 1 498 138 €; tu sa predpokladá ich nárast oproti schválenému rozpočtu na rok 2021 ale, pokles oproti schválenému rozpočtu na rok 2022.

U výdavkov možno konštatovať, že úroveň navrhovaného rozpočtu je vždy vyššia ako dosiahnutá skutočnosť:

- o v roku 2021 bol pokles výdavkov oproti schválenému rozpočtu – 112 812 €, pokles nekopíruje pokles v príjmovej časti (+ 67 459 €),
- o v roku 2022 sa očakáva pokles výdavkov oproti schválenému rozpočtu vo výške - 122 953 €, pokles nekopíruje pokles v príjmovej časti (- 108 952 €),

Z uvedeného vyplýva, že skutočnosť čerpania výdavkov za posledné roky je vždy nižšia ako predpoklad návrhu rozpočtu výdavkov.

Vývoj výdavkovej časti:

ROK	SCHVÁLENÝ ROZPOČET ROZPOČTOVANÝCH VÝDAVKOV CELKOVO	SKUTOČNOSŤ / OČAKÁVANÁ SKUTOČNOSŤ ČERPANIA ROZPOČTOVANÝCH VÝDAVKOV CELKOVO
2021	1 428 071 €	1 315 259 €
2022	1 609 044 €	1 486 091 €
návrh 2023	1 498 138 €	

V návrhu rozpočtu na rok 2023 sa neuvažuje s prebytkom ani schodkom bežného rozpočtu (1 498 138 € – 1 498 138 € = 0 €) a kapitálový rozpočet je vyrovnaný tiež (0 €).

Z prehľadu bilancie skutočne dosiahnutých príjmov a skutočne čerpaných výdavkov obce je zrejmé, že obec v uplynulých rokoch hospodárila dobre, čoho dôkazom sú menšie výdavky, avšak i menšie príjmy v porovnaní s návrhom rozpočtu na dané roky.

Upozorňujem, že ak sa obci nepodarí naplniť očakávané príjmy a zabezpečiť racionalitu v čerpaní výdavkov, jej plány nebudú splniteľné a bude ohrozená vyrovnanosť rozpočtu obce.

V návrhu rozpočtu na roky 2023 – 2025 nie je plánované zvýšenie úverovej zaťaženia obce.

Rozpočet bežných príjmov

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s nárastom bežných príjmov oproti schváleným rozpočtom minulých rokov.

Vývoj bežných príjmov:

ROK	SCHVÁLENÝ ROZPOČET BEŽNÝCH PRÍJMOV CELKOVO	SKUTOČNOSŤ NAPLNENIA BEŽNÝCH PRÍJMOV CELKOVO
2021	1 222 147 €	1 303 179 €
2022	1 305 900 €	1 350 529 €
návrh 2023	1 498 138 €	

Daňové príjmy sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby, t.j. daňami, ktoré obec vyberie od svojich občanov, a to najmä daň z nehnuteľnosti a poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad.

Daňové príjmy vždy tvorili najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu obce; táto skutočnosť sa nemení ani v roku 2023. Daňové príjmy obce v návrhu rozpočtu tvoria 44,10% z bežných príjmov obce, v roku 2022 to bolo 635 074 € čo predstavuje 47,06 % z bežných príjmov (podľa očakávanej skutočnosti naplnenia).

Vývoj daňových príjmov:

ROK	SCHVÁLENÝ ROZPOČET DAŇOVÝCH PRÍJMOV CELKOVO	SKUTOČNOSŤ NAPLNENIA DAŇOVÝCH PRÍJMOV CELKOVO
2021	560 000 €	577 560 €
2022	600 000 €	635 074 €
návrh 2023	660 634 €	

Obec uvažuje s rastom daňových príjmov v porovnaní s očakávanou skutočnosťou roka 2022, nárast očakáva z výnosu dane z príjmov, čo je veľmi diskutabilné najmä z dôvodu momentálne zvyšujúcich sa cien a energetickej krízy, avšak treba korektne dodať, že spracovateľ návrhu rozpočtu vychádza len z prognózy MF SR. V oblasti domácich daní sa očakáva nárast dane za komunálne odpady.

Vývoj plnenia príjmov z dane z majetku (nehnutelnosti):

ROK	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	SKUTOČNOSŤ NAPLNENIA
2021	59 400 €	55 343 €
2022	59 400 €	59 000 €
návrh 2023	59 000 €	

Vývoj dane z majetku kopíruje očakávanú skutočnosť plnenia rozpočtu roku 2022. Výnos ostatných miestnych daní (domáce dane za tovary a služby) vychádza zo schváleného rozpočtu na rok 2022, avšak je navýšený o 5 000 € na položke daň za komunálne odpady. Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad ma obec pravdepodobne v pláne pre rok 2023 zvýšiť a táto skutočnosť je v návrhu rozpočtu zohľadnená. Obec si kladie za cieľ z dosahovaných výnosov

pokryvať náklady na likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu, čo sa mu však, súdiac podľa očakávanej skutočnosti plnenia rozpočtu na rok 2022, nie celkom darí.

U nedaňových príjmov, t.j. príjmov z podnikania a z vlastníctva majetku sa počíta o 60 € s vyšším príjmom ako v schválenom rozpočte na rok 2022 i napriek vyššej očakávanej skutočnosti v roku 2022 oproti schválenému rozpočtu o 2 600 €.

Medzi nedaňové príjmy patria i príjmy z administratívnych a iných poplatkov, kde sa počíta s ich poklesom o 2 167 € oproti schválenému rozpočtu roku 2022 naopak však, so zvýšením oproti očakávanej skutočnosti plnenia rozpočtu roku 2022 o 2 533 €.

U administratívnych poplatkov a platieb ide zmeny najmä na položkách:

- ČOV - stočné – rozpočtované v návrhu rozpočtu 2023 vo výške 11 000 € (o 1 500 € viac ako je očakávaná skutočnosť 2022 a pokles o 4 000 € v porovnaní so schváleným rozpočtom roka 2022),
- platby za MŠ, ktoré sú rozpočtované v návrhu rozpočtu 2023 vo výške 1 700 € (kopíruje očakávanú skutočnosť 2022 a je navýšená o 200 € v porovnaní so schváleným rozpočtom roka 2022),
- platby za školský klub sú rozpočtované v návrhu rozpočtu roka 2023 vo výške 1 000 €, čo je o 600 € ako bol navrhovaný rozpočet roka 2022 avšak, položka je rozpočtovaná v rovnakej výške ako je očakávaná skutočnosť plnenia rozpočtu v roku 2022,
- poplatok za stravu OcK je navrhovaný v návrhu rozpočtu na rok 2023 vo výške 27 700 € a teda navýšenie o 1 033 € oproti schválenému rozpočtu roka 2022 i očakávanej skutočnosti jeho plnenia.

Návrh rozpočtu u tejto skupiny príjmov je vyšší oproti očakávanej skutočnosti roku 2022 (rozdiel predstavuje 2 533 €).

Dotácie – v návrhu rozpočtu sa uvažuje s dotáciami, ktoré budú poskytované obci z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií s ďalšími dotáciami zo ŠR a účelovými dotáciami z rozpočtov obcí v celkovej rozpočtovanej výške 657 354 €.

Rozpočet kapitálových príjmov

Obec v návrhu rozpočtu rozpočtuje plnenie kapitálových príjmov vo výške 0 € i napriek skutočnosti, že posledné roky (2021, 2022) mala príjem napr. z predaja pozemkov. Z predloženého návrhu rozpočtu obce na nasledujúce 2 roky je zrejmé, že obec nepredpokladá príjem v oblasti kapitálových príjmov.

Vývoj kapitálových príjmov:

ROK	SCHVÁLENÝ ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH PRÍJMOV CELKOVO	SKUTOČNOSŤ/ OČAKÁVANÁ SKUTOČNOSŤ NAPLNENIA KAPITÁLOVÝCH PRÍJMOV CELKOVO
2021	135 000 €	1 974 €
2022	201 500 €	54 600 €
návrh 2023	0 €	

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s kapitálovými transfermi vo výške 0 €.

Rozpočet bežných výdavkov

V roku 2023 sa uvažuje so zvýšením rozpočtu bežných výdavkov oproti schválenému rozpočtu roku 2022.

Vývoj bežných výdavkov:

ROK	SCHVÁLENÝ ROZPOČET BEŽNÝCH VÝDAVKOV CELKOVO	SKUTOČNOSŤ NAPLNENIA BEŽNÝCH VÝDAVKOV CELKOVO
2021	1 222 079 €	1 236 223 €
2022	1 303 288 €	1 355 735 €
návrh 2023	1 498 138 €	

Z návrhu rozpočtu bežných výdavkov podľa položiek je zrejmé, že k najväčšiemu zvýšeniu oproti schválenému rozpočtu na rok 2022 prišlo na položke vzdelávanie.

Návrh rozpočtu bežných výdavkov podľa jednotlivých položiek je nasledovný:

	Skutočnosť 2021	Očakávaná skutočnosť 2022	Návrh 2023
1. Všeobecné verejné služby	188 718	238 865	225 600
2. Obrana	215	220	240
4. Ekonomická oblasť	934	3 000	10 500
5. Ochrana životného prostredia	74 107	81 521	87 246
6. Bývanie a občianska vybavenosť	46 017	65 515	65 240
7. Verejné zdravotné služby	18 121	0	0
8. Kultúra, šport a náboženstvo	57 631	71 567	69 350
9. Vzdelávanie	736 966	762 955	940 720
10. Sociálne zabezpečenie	113 514	132 092	99 242

Zvýšené výdavky sú naplánované na položkách obrana, ekonomická oblasť, ochrana životného prostredia, vzdelávanie.

Naopak pokles výdavkov je zaznamenaný na položkách všeobecné verejné služby, bývanie a občianska vybavenosť, kultúra, šport a náboženstvo a na položke sociálne zabezpečenie.

Zvýšené výdavky oproti očakávanej skutočnosti roku 2022 (podľa položiek)

2. Obrana	Tovary a služby (+ 20 €) Celkom zvýšenie o: 20 €
4. Ekonomická oblasť	Služby /riešenie túlavých psov/ (+ 500 €), Oprava a údržba komunikácií (+ 7 000 €) Celkom zvýšenie o: 7 500 €
5. Ochrana životného prostredia	Mzdy (+ 100 €), Odvody (+ 140 €), Tovary, energia a údržba (+ 5 500 €), bežné transfery /stravné/ (- 15 €) Celkom zvýšenie o: 5 725 €

9.Vzdelávanie	mzdy (+ 95 520 €), odvody (+ 33 564 €), tovary a služby (+ 36 881 €), bežné transfery (+ 11 800 €) Celkom zvýšenie o: 177 765 €
Zvýšené bežné výdavky celkom:	191 010 €
Znížené výdavky oproti očakávanej skutočnosti roku 2022 (podľa položiek)	
1. Všeobecné verejné služby	Mzdy (+ 10 190 €), Odvody (- 2 920 €), bežné transfery (- 19 320 €), splácanie úroku (- 1 000 €), energie a všeobecný materiál (- 215 €), Celkom zníženie o: 13 265 €
10. Sociálne zabezpečenie	Mzdy (+ 1 150 €), Odvody (+ 680 €), dotácia jednotlivcovi /stravné/(+ 305 €), tovary a služby (- 4 845 €), dotácie n.o. (- 1 300 €), bežné transfery (- 300 €), vrátenie príjmov z minulých období (- 15 038 €),Ubytovanie Ukrajinci z dotácie (- 13 502 €), Celkom zníženie o: 32 850 €
6. Bývanie a občianska vybavenosť	Mzdy (+ 1 900 €), Odvody (+ 570 €), stravné (- 410 €), tovary a služby (+ 2 335 €), Celkom zníženie o: 275€
8. Kultúra, šport a náboženstvo	Mzdy (+ 3 610 €), Odvody (+ 1 290 €), tovary a služby (- 3 543 €), bežné transfery (- 3 574 €), Celkom zníženie o: 2 217 €
Znížené bežné výdavky celkom:	48 607 €

Rozpočet kapitálových výdavkov

Vývoj kapitálových výdavkov:

ROK	SCHVÁLENÝ ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV CELKOVO	SKUTOČNOSŤ NAPLNENIA KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV CELKOVO
2021	165 000 €	38 040 €
2022	268 000 €	92 700 €
návrh 2023	0 €	

V predloženom návrhu rozpočtu na rok 2023 obec rozpočtuje kapitálové výdavky vo výške 0 €. Je teda zrejmé, že obec v momente spracovania návrhu rozpočtu obce nepredpokladá výdavky napr. na obstaranie a zhodnotenie hmotného a nehmotného majetku.

Finančné operácie

V návrhu rozpočtu sa s príjmovými ani výdavkovými finančnými operáciami nepočíta.

Výsledok hospodárenia

Navrhovaný rozpočet obce na rok 2023 vrátane finančných operácií je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bežný rozpočet je zostavený ako vyrovnaný a kapitálový rozpočet je zostavený ako vyrovnaný, 0 €. Podľa zákona 583/2004 Z.z. § 10 ods. 7 kapitálový rozpočet môže byť navrhnutý ako schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce alebo prebytkom bežného rozpočtu (pre tento prípad irelevantné).

Výsledok hospodárenia v návrhu rozpočtu obce pre rok 2023 vychádza vo výške 0 €.

ROK 2023	PRÍJMY V €	VÝDAVKY V €	PREBYTOK / SCHODOK
Bežný rozpočet	1 498 138	1 498 138	0
Kapitálový rozpočet	0	0	0
Spolu	1 498 138	1 498 138	0
Finančné operácie	0	0	0

C. ZÁVER – ZHRNUTIE

Návrh viacročného rozpočtu a návrh rozpočtu obce na rok 2023 - 2025 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi – zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje ustanovenia zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, zákona 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.

STANOVISKO hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu Obce Veľké Lovce (v zmysle § 16 ods. 10 a 11 zákona č. 583/2004 Z. z.) :

odporúčam obecnému zastupiteľstvu schváliť bez výhrad.

_____
Erika Kurucová, hlavná kontrolórka

Vypracovala: Erika Kurucová, hlavná kontrolórka obce Veľké Lovce

Predložené na zasadnutie OZ : 16.12.2022